

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Veni sancte.

Zombor, 1899. szeptember 7.

Az iskolai év küszöbén állunk, a mikor sok hamis nézet kerül forgalomba, sok vészés hagyomány erősödik, sok aggodalom zaklatja mindazokat, a kiknek közül van az iskolához. A város eleven az iskolába térő gyermekek és ifjak sürgésétől, forgásától, a szülők aggódnak és reménykednek, a professzorok a megújuló munkára készülnek.

Ilyenkor lép előtérbe az a fontos kérdés: Jó uton van-e az egész ügy? Bizhatunk-e a jövőben.

Bizhatunk. Mert különösen sok történt a keretek javítására vonatkozólag. Legfontosabb e téren a középiskolai tervek revíziója, mely évek munkája volt és közmegegyezésre végeztetett. Ötvenezer tanuló mindennapi munkájáról volt szó, melynek minden javítása, könnyítése, gyakorlatibbá és észszerűbbé tétele messze kihatású. Behatóbban fogják tanítani a magyar történelmet, a magyar irodalmat és a természettudományok egyes részeit. Több gondot fordítanak a testi nevelésre. A művészi nevelés is tért nyer. Az egész tanítás elevenebb, gyakorlatibb, kerekdedebb lesz. Ez a revízió irányja.

A népiskolai tervek revíziója is közel van a befejezéshez. A közoktatási tanács tervéről nagy tanácskozás folyt a népiskolai egyesületek és testületek gyűlésein: a tervezett javításokat a tanítók nagy többsége örömmel fogadja. A régi terv valóban elévült és sok részlete határozottan káros. Itt nem ötvenezer, hanem két millió gyermek tanításának módjáról van szó.

A polgári iskolák kérdése is sürgős, a nőoktatás kérdése is megoldásához közeledik.

De a tervek, szervezeti szabályzatok tényleg csak keretek, melyek a jó munkát lehetségessé teszik, de nem biztosítják. Maga a munka jósága a tanárokon fordul meg. Némelyek azt mondják, hogy a tankönyv is fontos.

A tanár- és tanítóképzés határozottan előre halad. Az új tanárképző-intézeti szabályzat néhány kitűnő rendszabályt foglal magában. A

tanítóképzés terén is fontos újítások történnek. Új terv, utasítás készül.

A legfontosabb dolog az a tanítás szelleme, az egyetemtől kezdve az utolsó népiskoláig. A tanítás talán az egyetlen munka a világon, melynek semmi részletét nem lehet csak gépiesen végezni. Ide mindig lelkesedés kell, vagy mondjuk a hivatás érzése, az erkölcsi föladat tudata. Mit ér, ha tudósabb tanáraink lesznek, de kevésbbé lelkesek?

A régi magyar iskolában a tanárok és tanítók nagy része bizony keveset tudott, főleg, ha a maiakhoz mérjük őket, de talán több volt a lelkes, lelkesedő és lelkesítő ember soraikban. Különben honnan magyaráznók, hogy a régi iskolából kerültek ki apáink, kik többnyire többet értek, mint gyermekük? Vajjon mérközhetik-e a mai generáció azzal, mely most sirba szállt?

A kornak is része van benne, mert az fejezi be az iskolában megkezdett nevelést, de az iskola és a kor kölcsön hatásban állanak egymással.

A mely tanár, tanító csak tanít, az rosszul tanít. A mely tanár nem gondol mindig arra, hogy főleg és elsősorban embert neveljen tanítványából, az bizony nem tanár, ha még oly tudós ember is.

Igaz, hogy erről a szülők is gyakran meglepednek és úgy tekintik az iskolát, mintha ez pusztán idomító intézet, bizonyítvány-gyár volna, — de erről is az iskola tehet, az ő hatalmában van, hogy a szülőkhöz más fölfogást oltson.

A szülők ellen más tekintetben is nagy panaszok vannak. Némelyeknek az iskola soha sem tanít eleget; a gyerek ne vehessen lélekzetet, tanuljon folyton, hogy íziben tudós legyen. Ezeknek szavajárása: a gyerek nem tanul semmit az iskolában.

Azután sokan vannak, kik sajnálják gyerekeiket, hogy egész nap tanulnia kell és az iskola agyonkinozza. Ezeknek fohása: Szegény gyermek! mire való az a sok tanulás!

Még bűnösebb, a kik a fiu tiszteletét tanárai iránt aláássák, megrontják, holott a tanárnak esetleges gyöngösége nagyobb kiméletet kíván a fiu előtt, mint Noe apánk meztelensége.

Folyton meg kell mondani a szülőknek: Törődjétek igazán gyermeketekkel, nemcsak gyomrukkal és illetudásukkal, támogassátok az iskolát a maga nevelő munkájában, kíméljétek a fiatal lelkek illuzióit.

De az iskola se tekintse magát annak az intézetnek, a hol a gyermekek megtanulják a latin ige hajtogatást és az egyenletek megoldását és ilyféléket és egyebeket nem.

Az iskola előtt és a szülők előtt álljon mindig mint eszmény a nevelendő ember képe, a nélkül sem amannak a munkája, sem ezeknek a gondja nem terem gyümölcsöt.

Ez a „szent lélek“ szálljon le a szülők, tanítók és tanulók közé!

A szegedi kiállítás.

Szép és nemes eszme valósult meg a szegedi gazdasági kiállítással. Nem egy ötletszerű dolog ez, hanem hosszú évek küzdelmeinek eredménye, mert t. i. már egypár évvel ezelőtt felvetették az eszmét s hogy most megvalósult, minden magyar gazda örömmel fogadja. Hogy mit jelent ez a gazdasági kiállítás, azt csak a földesgazdák tudják megérteni, megbecsülni. Nálunk a mezőgazdasági eszközök még oly primitív arányban állnak a külföldével, hogy valóban áldás a magyar parasztra, ha megismeri a módját annak a mezőgazdasági munkálatnak is, mely nem éppen a szeme előtt, hanem a távol idegenben folyik; ha meglátja a különbséget az ő és az amerikai farmer ekéje között s ha látásból, tapasztalásból tudja, hogy azzal az ekével két-három ló kétszer annyi munkát végez — és jó munkát — mint az ő két ökre.

Nem elég, ha a tudományok sorozatának előrehaladottságát észleljük magunk körül; a gazdasági téren is kell az előrehaladottság vívmányait látnunk, tapasztalunk, mert mégis csak a kenyér a legnagyobb gondunk, mondjanak akármit. Szükségünk van még a gazdaság fejlesztésére, mert ha lépést akarunk tartani a nyugati államokkal politikában, tudományos intézetek alapításában, ugy nem kell szem elől téveszteni azt sem, hogy az agrikulturna az mégis, mely hazánkban a vezető szerepet játsza.

A szegedi kiállítás e szent cél előmozdítása céljából jött létre. Fölötte nagyszerű az, hogy Szegeden és nem a fővárosban van. A vidék némi bámulatot kifejező hódolattal viseltetik a mi szép fővárosunk iránt, de azt nem mondhatnám, hogy minden irigység nélkül.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Egy pillanatot.

Langy nyári est. — Körös-körül
Az ég csillaggal fedve,
Kábitó a lég szerzeszéjjel,
Mi boldogan szívtuk és kéjjel,
Egy holdvilágos este.

El-merengtünk, kéz a kézbe,
Mélyen néztünk egymás szemébe;
S mit nem tesz néha évek száma,
Az ábrándot valóra váltja,
Egy pillanatot, egy pillanatot.

A hangulat lehelt ajkunkra
Egy édes vallomást,
Fogadtuk hiven, szent esküvással,
Hogy nem feledjük egymást.

De múlik minden; ez est emléke
Percig élt csak, mert pillanatot szültte;
Múlt kódébe veszett el képed.
Máznak adott, mi hűtlenné tett:
Egy pillanatot, egy pillanatot.

Wiener Edit.

MEGÖLTEK EGY LEGÉNYT . . .

Békés nép lakta mindég a kis Gerend községet. A legöregebb emberek sem emlékeznek rá, hogy itt

olyasmi történt volna valaha, a mit még az újságba „kiszerveztettek“ volna. Csendhez és nyugalomhoz volt szokva Gerend lakossága, mely egyhangu életbe csak az hozott némi változatoságot, ha a birók tehené megellett, vagy a tiszteletelő uréknál disznót vágtak, mely kisserű dolgok itt egész eseményszámba mentek. Ha halott volt a faluban, azt tisztelettel megemlékeztek mindenki, vagy ha lakodalom esett valahol, ott egytt mulatott az egész falu. Olyan volt ez a nép, mint egy nagy család; de hát ez senkinek sem tűnt fel ottan, ezt a gerendeiek egész természetesen tartották, hiszen az egész világban így kell ennek lennie.

Egyszer azután olyan dolgok kezdtek történni, melyek a leghidegebb vérű embert is kizökkenték sodrából:
— Megöltek egy legényt . . .

Meg bizony, a szegény Tabi Jóskát. Nem ritka dolog ugyan faluhelyen, hogy a legények összeszólakoznak a korszakban és nemes virtuskodásból késelni kezdik egymást, a hol bizony gyakran egyik-másik ott is hagyja a fogát, de hát ez Gerenden még sohasem történt és egy olyan helyen, hol még a disznót is eseményszámba megy, ez az eset egész világot fölforgató katasztrófnak tűnt fel.

Bordás Mihály és Topka Gerő uraimék találták meg a szegény halottat a hegyesi határban, a mint estefelé haza igyekeztek. Ott fektült a buzában a szegény Jóska gyerek. Nem volt körülötte letaposva a vetés, a miből mindjárt kistűtötték, hogy itt nem dulakodott senki, hanem valószínűleg csak úgy cipelték ide az országútról. Nem is vették volna észre, ha közeledtükre föl nem száll a holttestről egy sereg csunyául káromgó holló, melyek már kikezdték a valószínűleg már néhány nap óta ott heverő hullát. Még most is ott volt a szívébe titított csillagos bicseka, mely már rozsdásodásnak indult. Környékét elborította a megaludt, azután pedig megfeketedett vér.

Árva fiu volt a szegény Jóska gyerek, hát nem igen esett kétségbe senki halála miatt, de azért mint illik, megsiratta az egész falu. Jó fiu volt mindig. Csen-

desen félrehúzódott minden duhajkodástól, hát nem igen lehetett ok rá, hogy valaki bosszúból megölje. És mégis milyen szörnyű véget ért. Vajjon ki tehette ezt, kinek állott utjában a szegény Tabi Jóska? Találgatták, kutatták, keresték, de csak nem tudtak meg semmit. Másnap illő tiszteességgel eltemették és megkezdtek a hivatalos vizsgálatot. Kijittek a városból a törvény emberei; nyomoztak, kutattak, kiballgatták az egész falut, de csak ők sem tudtak meg többet, mint a gerendiek. Mikor látták, hogy nem mennek semmire, összecsaptak aktát, jegyzőkönyvet és mentek haza. A dolog maradt annyiban. Sohasem tudott ki, hogy ki ölte meg Tabi Jóskát. Gerenden még sokáig beszéltek a szerencsétlen legény szomorú végéről, keresték és átkozták azt az Istentől elrugaskodott gonoszt, ki Tabi Jóskát megölte; de hát eredményre ez sem vezetett és így feledésbe kezdett lassanként menni az egész dolog. Különben is kezdődött az aratás, hát nem igen ért rá senki pletykálni.

Alig zökkent vissza minden a régi kerékvágásba, midőn ismét fölzavarta valami Gerenden a kedélyeket. Kevésbbé gyászos dolog ugyan, de mégis mindenkit élénken foglalkoztatott. Dóra Márton elvált a feleségétől. Ritka eset paraszt embereknél; nem is igen ismerik ezt az intézményt. Azt a régi jó szokást követik, hogyha az ember valamiért összekülönbözik a feleségével, megveri, elkergeti, meg megint kibékül vele és azután jól van minden. De elválni, rendes törvényes uton! ilyent még gerendi ember nem pipált.

Pedig hát a dolog úgy volt, bármennyit csodálkoztak is fölötte. Volt is ezen mit csodálkozni. Alig hat évi házasság után ennyire jutottak, pedig hát nagyon szép összeillő pár voltak ők és mondhatom, hogy volt Gerenden nem egy leány, ki szívesen cserélt volna Ványi Marissal, vagy legény Dóra Mártonnal. Mindenki boldogoknak tartotta őket és bizony nagy meglepetést okozott, mikor hat évi házasság után Maris — mert úgy mondják ő kezdte a dolgot — beadta a válópárt. Hiába kérdezték Maris asszonytól a válás okát, csak hallgatott és ingatta a fejét, vagy ha nagyon megszorították érte, hát csak úgy félvállról azt vetette oda, hogy az

ZOMBOR, Trefort-utca (Weidinger kereskedő-cég mellett, dr. Falcione Nándor úr házában), ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű és legújabb divatu női kabát, jaquetta, szövet- és szőrmegallérokat gyermekek számára is, eredeti berlini és bécsi modellek a legolcsóbb árak mellett.

Alakítások elfogadtnak és pontosan eszközöltetnek. 30-4

Schäffer M. S.

Nem kell mindent centralizálni, mert elvégre is ez egyhangúvá válik idővel és a vidék nagyobb városai is — mint pl. Szeged — nem állanak éppen minden hiányban az e kiállításokhoz szükséges dolgoknak.

A gazdasági kiállítások a külföldön már nagy mérvben el vannak terjedve. Angolországban a „The agricultural society“ évenként rendezzi a kiállításokat, Angolországban és Walesben, de minden évben más városban, úgy hogy az az osztály is, mely nem utazhatik messzire egy ily kiállítás megtekintése végett, alkalmat kap erre előbb-utóbb.

Magyarországon is honosítani kellene ezeket az évi gazdasági kiállításokat, az angol rendszerét követve, mert, bár elhiszem, hogy sok gazda megy el Szegedre, de az bizonyos, hogy a szegényebb sorsu parasztság inkább félre teszi azt az elutazandó pár forintot, mert nem mindenhol van ám közel Szeged.

Mi zomboriak elmegyünk. De kérdés, hogy a duna-túlról mennek-e majd az említett szegényebb sorsu gazdák. Pedig rájuk nézve volna fontos a kiállítás, mert a gazdagabb gazdák elég gyakran járnak Budapestre s ott van alkalmuk a mezőgazdasági eszközök megtekintésére.

Az angol „Agricultural society“ már 1840-ben alakult s igazán szép sikerrel működött.

Németországban is van egy „Landwirtschafts Gesellschaft“, mely a német császár védmunkáinak alatt szintén évenként rendez a birodalom nagyobb városában kiállításokat.

Olaszországban nemrég alakult szintén egy ilyenféle társaság, mely az Angolországban fennálló „Agriculture society“ mintájára van rendezve s törvénybe van iktatva a kiállítások rendezésének kötelezősége.

Ezzel a kiállítással egy nagy lépést teszünk a mezőgazdaság érdekében és fölötté haladatos valami lesz magára az országra nézve, mert a mi élünk nem az, hogy obscura keleti aerában éljünk, hanem hogy a nyugati civilizáció hódításaiban nekünk is résztünk legyen és hogy ne mondassa az a nyugati ember, hogy a magyar „barbár“ nép. Igaz ugyan, hogy ezzel a kiállítással kissé megkéstünk, mert már 20—30 év előtt itt lett volna az ideje, de „jobb későn, mint soha“.

Szeged város is szépen kitért magáért, midőn ezt a kiállítást nyelbe ütötte. Nem csekély fáradsággal jár a rendező bizottság részéről ily komplikált munkát elvégezni, de Szeged — amint már többször bebizonyította — minden tekintetben megérdemli a Budapest után való sorozást. Szinte hihetetlen gyorsasággal épült fel az árvíz katasztrófa után és ime most már egy dicső eszme meghonosítása érdekében ő teszi meg az első lépést.

Fáradhatatlan szorgalmu polgárai, a tözsgyökeres magyar nép az, kinek ambícióját nem akadályozza a megfertőzött nemzeti kérdések izgalma s ki tudván azt, hogy ő áll másodiknak e harcban, hűségesen eleget tesz hivatásának; láthatjuk mily készséggel, mily örömmel nyújt segédkeztet a kiállítást rendező bizottságnak nehéz munkájában és mily igazán mutatja ki igaz magyar voltát. Egy jó kormányzás és a nép egyetértése mellett bármely város meglehetné azt az impozáns haladást, melyet Szeged kimutathat.

Reméljük, hogy Zomborban is meglesz e kiállítás hatása s hogy idővel nálunk is lesz még ily országra szóló esemény, mely városunkat még egyszer oly magasra emeli az emberek szemében, mint amilyen most.

Szebenyei Szekulesz.

Ujdonságok.

Személyi hír. Windischgrätz Hugó herceg a szarvasbőgési időtartamra Apatinba érkezett szarvas-cserkészetre.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Nedica Aurél pénzügyi biztos-helyettes Újvidékre pénzügyi biztosnak nevezte ki.

Pályázat. A zombori kir. pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vizgázói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 4 hét alatt nyújtandók be a kir. pénzügyigazgatóságnál.

Városi rendkívüli közgyűlés. Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 4-én rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Mandl és társai fogyasztási és italadó albrólók bejelentése a bérlet felmondása iránt. 2. Mandl és társai ásvány-, gyógyforrás- és gyártott vizek után szedhető fogyasztási adóbrólók bejelentése a bérlet felmondása iránt. — Trischler Ferenc polgármester pont 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést; a jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt, a szőlői kivánók feljegyzésével pedig Maximovits Miklós aljegyzőt bízta meg. A közgyűlés Mandl és társainak felmondását mindkét esetben elfogadta. Több tárgy nem lévén, a közgyűlés a polgármester indítványára a jegyzőkönyvet nyomban hitelesítettnek jelentette ki.

Pályázat. A hódásági kir. járásbírói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények két hét alatt nyújtandók be.

Ügyvédi kamara. A szabadkai ügyvédi kamara közbírái teszik, hogy Szűts Mihály ügyvéd irodáját Pest-Szent-Istvánról, ezen kamara területén belül Bács-Martonosra tette át; továbbá, hogy Bikár Voin dr. ügyvédet Zombor székhelyre a jegyzőkönyvet vezető lajstromába folytatónak fölvetve.

5660. Folyó hó 5-én és 6-án ünnepelte az egész világ zsidósága az 5660. évet. Ez alkalommal a helybeli imaházban ünnepélyes istentisztelet volt, a melyeken a hitbuzgó hívek nagy számban vettek részt. Az üzleti forgalom városunkban e két napon át majdnem teljesen szűntetelt.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsától tettük a következő hirdetményt: Zombor szab. kir. város állandó választmánya a napokban tartott ülésében a városi nyugdíj-alap 1900. évi költségelirányzatát megállapítván, az az erre vonatkozó javaslat kapcsán folyó évi szeptember hó 5-től számított 15 napon át Gyurisits György főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett és ellene észrevételek ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz címezve beterjeszthetők.

Than Mór „Honfoglalás“. Than Károly főrendiházi tag, nagyevű földink régi gyermekkori barátjának, Tripolszky Béla ó-becsei földbirtokosnak — kivel állandó levelezésben áll — a napokban az írta, hogy az elhunyt hírneves művésznek, Than Mórnak Triesztben férjezett leánya, Scarpa Irma urnó, édes atyja hagyatékából, a megboldogult intenciója szerint, O-Becse községnek kívánja adományozni a „Honfoglalás“ nagyszabású festményét. Ime tehát nagy művészdínek nem feledkezett meg az ő szülőhelyéről és nagy lélekben méltó utódja, leánya atyja emlékének és óhajának örömmel tesz eleget. A „Honfoglalás“ Than Mórnak egyik legnagyobb kompozíciója és azok, a kik a milleniumi kiállításon látták, elragadtatással szólnak róla. Akkor művészi körökben nagy feltűnést keltett e kép és emlékeztünk a hírlapok elismerő kritikájára, a mely szerint azt sikerültebbnek mondták, mint Munkácsynak az országház részére készült hasonló képét. — Dudás Gyula dr., lapunk kiváló munkatársa, ezen ajándéokra vonatkozólag közli velünk, hogy Than Mór híres képét, a „Honfoglalás“-t, mely most Triesztben van, azért hagyta végakarata szerint O-Becse községnek, mert ő is és Than Károly főrendiházi tag is itt született. Atyjuk ugyanis, Than János a sepesvármegyei hasonló régi nemes családából származott s a jelen század első felében telepedett le a bacsmegeyi O-Becsen, hol az akkor még fennállott Tisza-koronai kerületi uradalmi tisztartója volt. O-Becse bizonyára örömmel fogadja a nagybecsű hagyatékot s talán buzdításul fog szolgálni neki is arra, hogy más városokéhoz hasonló helyi műgyűjtemény szervezéséről gondoskodjék.

Nyelvtanítónő. Blazsek Teréz, a helybeli szerb felső leányiskola német és francia nyelv tanítónője, ezen két nyelvből magánoktatási tanfolyamot nyit. Lakása nemesmilitári-utca 277. szám. Az itteni közönségnek a legmelegebben ajánlhatjuk Blazsek tanítónőt és pedig annál inkább, mert az említett tanítónő a francia és német nyelvekből az államvizsgálatot Prágában eredményesen kiállotta.

Uj ügyvéd. Bikár Voin dr. városunkban ügyvédi irodát nyitott a bajai-utí 432. sz. a. házban.

Zászlószentelés. O-Becse város közönsége Magyarország ezredéves fennállásának emlékeztetőre zászlót készíttetett, mely a milleniumi kiállításon nagy feltűnést keltett. Most a szeptember 17-én Than Mór festőművész emléktáblájának leleplezése alkalmából rendezendő ünnepélyen e zászló alatt óhajt a község képviselőtestülete megjelenni. Ezen alkalmából a zászló ünnepélyesen felszenteltetik s Than Károly főrendiházi tagnak a nejét kéri fel a zászlóanyai tisztség elfogadására. A zászló értéke közel 2000 frt s a kézműparnak valóságos remeke.

A vasuti tisztképző tanfolyam. A kereskedelmiügyi miniszter a vasuti tisztképző tanfolyam 1899—1900. iskolai évre fölveendő nyilvános rendes hallgatók létszámát 130-ban állapította meg. Megengedte e mellett a miniszter, hogy a tanfolyam költségeihez hozzájárulandó vasutak összesen 30 magántulajdonú jelentessenek be, úgy, hogy ebből a számból 15 jusson az államvasutakra, 15 pedig a magánvasutakra.

Az ó-becse-zombori vasut elömlökatai — mint a Vállalkozók Lapja írja — folyamatban vannak, mert tavasszal a munkálatokat, miután a finanszírozás is biztosítva van, okvetlenül megkezdik.

Esküvő. Travnyik Béla zombori kir. pénzügyigazgatósági s. titkár folyó hó 4-én délelőtt vezette oltárhoz Rieger Irén kiasszonyt, Rieger Ignác leányát.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város tanácsától tettük a következő hirdetményt. Zombor szab. kir. város állandó választmánya a napokban tartott ülésében az 1900. évi városi költségelirányzatot és az annak függelékét képező közevési-alap költségvetését megállapítván, az az erre vonatkozó javaslat kapcsán folyó évi szeptember hó 5-től számított 15 napon át Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett és ellene észrevételek ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz címezve beterjeszthetők.

Névmagyarosítás. Koparecz Péter temerini illetőségű, ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Péter, Ilona, Mária, Anna, Ferenc és István nevét „Kövári“ ra, kiskoru Schön Béla és kiskoru Schön Imre bajai illetőségű, ugyanottani lakosok nevüket „Sándor“-ra magyarosították belügyminiszteri engedéllyel.

Eljegyzés. Pacsu János a futtaki gróf Chottek uradalom ispánja, a napokban eljegyezte Wagner Ilonka k. a.-t, Wagner György újverbázi közs. jegyző leányát.

Értesítés. Az újvidéki áll. polgári leányiskolában az 1899—1900. évre szóló beiratások a városban járványszerűleg fellépett vörheny okából a városi tanácsnak folyó évi augusztus 26-án hozott határozata következtében szeptember 2-áról október 2-ára halasztattak el. Míról a t. szülők ez uton is azzal értesítettek, hogy a növendékek az októberi beiratásokon következő sorrendben fognak felvételt: október 2-án: 8—12 óráig az I., 1/2 3—5-ig a II.; 3-án: 8—12-ig a III., 1/2 3—5-ig a IV. osztályba jelentkeznek. Ugyanezen időben történik a kézimunka-tanfolyamba jelentkező tanulók felvétele. A javító, pót- és felvételi vizsgák szeptember 30-án délelőtt 3 órakor fognak megtartani. Kelt a tantestületnek 1899. évi szeptember 1-én tartott gyűléséből. Az intézet igazgatósága.

Öngyilkosság a szegényházban. Mint szabadkai tudósítók írja, az ottani városi szegényházban az öreg, törődött, munkaképtelen emberek tanyáján öngyilkosságot követett el a napokban egy életunt öreg ember. Elvetette magától az életet, mert eleget élt már, 85 éves volt. Azt a pár évet, a mit még itt a szegénység tanyáján töltött volna, elengedte. A szegényház gondnoka amint másnap reggel az egyik terembe belépett, nagyobb büzt érzett, körültekintve, az ablak vasfogóján egy embert látott függni, közelebb ment s a szegényház egyik lakójára, Pergel Andrásra ismert. Azonnal elvágta a kötelet, mindhiába, a szerencsétlen ember már halott volt. Társai azt mondják, hogy még az éjjel követte el az öngyilkosságot, ámbár senki sem vette észre.

Egy új állatfaj fölfedezése Szabadkán. Két természetudós kibandukolt a tölgfás erdőbe a napokban bogarászni és másnap délelőtt már felovásat tartott felőle. Dr. Horváth Géza „Bácska faunájáról“ címen ismertette többek között egy kabócájaknak ritka példányát, melyet, mint állítja, csak Délfranciaországban Avignon város környékén, továbbá Svájcban talált.

ő férje így bánik rosszul, úgy bánik rosszul vele és ezt ő ki nem állja.

— Ejnye be finyas egy perszóna vagy hujom — mondogatták neki azok a vénasszonyok, kik elbítették neki a dolgot. De a legtöbbje nem hitte; paraszt ember különben sem tartja azt olyan nagy dolognak, ha az ember megveri a feleségét és így nem is elegendő oknak a válásra. Dió törve, asszony verve jó.

Sokan találgatták, hogy mi lehet Dóraék válásának oka. Ahány ember, annyi vélemény. No volt szólás-szapulás szelében, hosszában. A szomszédasszonyok ugyancsak nyelveltek, pletykáltak, sőt még olyanok is akadtak, kik nem állottak Tabi Jóskaival összekötni a dolgot.

Hat éve annak, hogy Dóra Márton megesküdtött a szép Ványi Mariskával. Nem volt ez éppen valami szerelmi házasság, de nem állott semmi utjukban, hogy boldogok ne lehessenek. Az egész házasság az öreg Szűcs bácsi műve volt, aki addig áskálódott, míg valahogy össze nem boronálta kis unokahugát egy jómódu hegyesi legénnyel, Dóra Mártonnal. Az öregeknek nem volt semmi ellenvetésük, annyival is inkább, mert utját vágta ezzel egy régen folyó és már-már elmérgesedett határigazítási pernek. Mariska szemrevaló lány volt, hát tetszett Mártonnak és felcsapott. A lányt nem igen kérdezték, hogy mit szól az alkuboz, melyet az ő bőrére kötöttek. Mariska csak most mult 18 éves, gyerek még; hát azt köteles tenni, amit az öregek akarnak. Különben sem ellenkezett volna, mert — mi tőrés, tagadás — csinos legény ám a Dóra Márton is.

— Hogy nem szeretik egymást, az nem baj — mondogatta az öreg Ványi Menyhért uram — majd megszeretik egymást, ha jobban összeismerkednek és benő a fejük lágya. Tudta tapasztalatból, mert ő is csak így házasodott és lám milyen jól megvan öreg feleségével.

Nagy bűhóval tartották meg a lakodalmat Gerenden. Emberelemkezet óta nem volt olyan pusztulás aprómarhában, mint ekkor. Vége, hossza nem szakadt a sok eszem-izomnak. Aki csak valamirevaló lány és legény

volt Hegyesen és Gerenden, az mind ott mulatott a Ványiék lakodalmán. Bizony benne voltak már a fél éjszakában, mire annak a 12 fogás ételnek a végére jutottak. Azután jött még csak az igazi hadd el hadd, mikor az öregebbje a harmadéves jó mozsányit kezdte ürítgetni, az ifjabbja pedig rákezdte a kopogást a tisztára söpört szérún. Hát még a sok cifra köszöntő, menyasszonytánc, legénytréfa, menyasszonyváltás és a jó Isten tudja meg mi minden! Ki győzné felsorolni mindazt, mi egy lakodalmában történik? Elég legyen, ha azt mondom, hogy nemzetes Gerencsér Mihály násznagy uram kifogyott a mondókából (ami ugyancsak nagy szó) és a Csutora Petiék bandája pozdorjává reszelt minden hegedűvönőt.

Fáradtan jött haza Tabi Jóska a lakodalomból. Ott táncolt ő is kivilágos kiviradig. Főkeveszett jókedve volt folyton, olyannyira, hogy még az általános vigság közepette is fölöttét ez, különösen Tabi Jóskaival, ki mindig magába zárkózott és hallgatag ember volt.

— Vajjon mi lelhetett ezt? — mondogatták körülötte. Délelőtt is, az esküvő után, mikor az egész násznép egyenként szerencsét kívánt a menyasszonynak, olyan furcsa volt ez a legény. Megfogta gyöngéden a menyasszony kezét, sóváran vetette rá szeméit és olvadozó hangon mondá:

— Kivánom, hogy vigszágban és megelégedésben tartson meg az Isten azzal az emberrel, kinek most hűséget fogadtál, légy boldog, olyan boldog, mint amilyen nek én szeretnék látni. És ha — Isten ments — más-kép lenne, hát csak egy ujjaddal intsz Tabi Jóskaival, ő késsz lesz érted mindenkor bármit megtenni, légy üdvöz.

Azután csak nem tudta elereszteni kezéből azt a kis kacsót. Sokáig tartotta az övében, talán tovább, mint szabad lett volna.

— Kelmednek is azt kívánom Dóra uram, hogy legyen boldog a feleségével. Aztán becstülje meg ezt az asszonyt, nagyon becstülje meg, én mondom!

Oly szilajon rázta meg a vőlegény kezét, mintha legalább is lepényyű akarta volna préselni.

— Ejnye be erős kezéd van Jóska ősém — mondá Márton nevetve. Hát persze, hogy megbecsülöm, hogyne becsülném meg.

Amint most hazafelé bandukol a hajnali balzsamos levegőben, csak elborul lassanként az arca. Megparancsolta magának, hogy vig legyen, hát vig volt, de most már nem látja senki sem, már nem hallja a vig muzsikát, a lányok viháncozását, a legények kurjongatását, előtte van a való teljes komorságában. Nem köti arcát már a mások tekintete, nem kell már fékeveszett jókedvet mutatnia, hiszen egyedül van kinzó gondolataival. Indulatosan berugja kis házának kapuját és lehorgasztott föl ballag szobája felé. A néptelen udvaron elébe ugrik hű Maros kutyája és örvendő vinnyogással ugrálja körül, meg-megnyalogatva gazdája kezét. Jóska barátságatlanul rugja oldalba az ebet, mitől az szűkülve sompolyog vackába, még onnan is csóválgatva farkát haladatlan urára. Ő pedig bemegy a házába és csak úgy ruhástól veti magát megvetetlen ágára. Lehunyja szeméit és erővel aludni akar, de agyában kergelőző gondolatai nem adnak nyugtot. Megállítja a kakukos óra ingáját, hogy ne zavarja ketyegésével, de az alvás csak nem sikerül. Becsukja az ablakot, talán a bársfák susogásától, a madarak füttyétől nem tud aludni, hasztalan. Felkel, indul kifelé, talán ha nem lesz egyedül, ha látja az Isten szép természetét, talán elhallgat majd belüli minden. Eszébe jut megbántott kutyája. Füttyent neki, mitől az rögtön kiengesztelődik és vig csaholással követi urát a mezőre. Az utca néptelen. Aki a lakodalmában volt, az most már mind alszik, aki pedig nem; az rég kűnn dolgozik már a földjén. Elmegy a Ványiék háza előtt. Kapu, ajtó zárva vannak, belüli mélységes csend, csak a galambok röpöködnék nyugtalanul idestova, nincs ki megejtessze őket. Tabi Jóska megáll a ház előtt; összefonja karjait mellén és sokáig áll ott mozdulatlanul, éjjelezéshez nem szokott szeméit merően szegezve a ház kapujára. Kutyája addig vidám csaholással kergelődzik az ut porában fűrdő verebekkel. Hosszu sóhajjal indul Jóska tovább.

(Vége köv.)

Bácska Szegeden. Vasárnap a kiállítás megnyitásának a napján valóságos babérodó hullott a bácskaiakra. A hova az ember csak tekintet, mindent bácskai dicsőség fénye ragyogott feléje. Fernbach Károly tárgyai (kitömött madarak) a kiállítás legérdekesebb látványai közé tartoznak. — Karácson Gyula galambjai dicsőítő oklevelet nyertek; felsorolhatók az összes Lebachokat, Rácz Györgyöt, valamint meggyenk valamennyi nagybirtokosát, mert mindannyi nagybecsű és méltó feltűnést keltő tárggyal volt képviselve. A dicsőség oroszlanrészt azonban ismét a Vojnitsoknak köszönhetjük. Vojnits Simon elsőrendű kitüntetést kapott, id. Vojnits Sándor lovai háromszor értezték be elsőnek telivérrel szemben a löversenyen, az ország összes urlovasai között Vojnits Béla aratta a legszebb diadalt. Szóval elmondhatjuk, hogy minden tekintetben első helyet vívott ki magának Bácska Szegeden. Nem csoda, ha a megjelent bácskaiak szíve olyan büszkén dobogott vasárnap. A kiállításnak is olyan gúsmasabb napja valószínűleg ma lesz. Széll Kálmán miniszterelnök is e napon érkezik a kiállítás megtekintésére. Bács megye több községéből nagy számmal rándulnak át ma Szegedre. Zomborból mintegy 200-an mennek, az almási kertletből pedig 1100-an.

Egy hazafias szerb plébános üldözése. Popovits Pántórol, a bács-petrovoszellői gör. kel. szerb plébánosról már gyakran volt szó a lapokban. A hány-szor nemzeti ünnepe van a magyarnak, a hazafias plébános össze szokta gyűjteni a hivat és mint a magyar haza gyermekeivel, azt a napot megünnepelteti velük is. Így tett az ezredévi ünnepen, valamint legutóbb Petőfi emléktünnepén is, a mikor is, mint a Szrpszka Matica irodalmi szakaszának tagja, Segesvárra Petőfit és a magyar nemzetet dicsőítő üdvözlőt küldött. Se szeri, se száma azoknak az üldözéseknek, a melyekben ezek miatt évek óta részesítik hajdani elvtársai, kik sohasem tudják neki megbocsátani, hogy 1885-ig az ő táborukban volt, de a mikor meggyőződött, hogy a szerb tulzók kivétel nélkül önző célokból bolondítják a népet, otthagya őket és azóta mintaképe a nemzeti származásu magyar hazafinak. Megtették vele egy izben, hogy egy később öngyilkossá vált tanítónő felfüggesztése miatt egyházi hatósága utján plébániáját megfosztották, sőt egy évi klastromfogságra is elítélték. Végre is királyi rendelettel kellett őt büntetlennek nyilvánítani és állásába visszahelyezni. Ezóta még elkecseregettebb harc folyik ellene a szerb tulzók lapjaiban, az újvidéki Zásztavában és a szabadkai Bácsvaniban. Az legenyhébb kifejezések azok, melyekben a szerb nép árulójának, vértagadónak stb. nevezik. Popovits Pántó sokáig tűrt, de végre is megelégedte a folytonos piszkolást és a petrovoszellői két szerb hitfelekezeti tanító, Markovits György, valamint Szlepeczevsz Timó ellen sajátjóról indított, mely pörökben szeptember 14-én és október 24-én lesz az esküdtzéki tárgyalás Szegeden. A szegedi esküdttek igen fontos elvi kérdésben fognak e napokban dönteni. Arról van t. i. szó, hogy szabad-e Magyarországon a nemmagyar születésű hazafiakat magyarbarát érzelmeikért egy egész életen át a legeszményesebb és legveszedelmesebb üldözésben részesíteni és hogy van-e mód és eszköz arra, hogy az ilyen hazafiakat a magyar állam törvényei megvédelmezzék?

Végtárgyalás. Érdekes végtárgyalása volt tegnap délelőtt a zombori kir. törvényszéknek. Ugyanis tegnap mondott ítéletet Kanyó Jenő vármegyei alszámvevő, lapunk munkatársának ismeretes párbajügyében. A mint olvasóink még emlékszenek, Kanyó Jenő munkatársunk a tavasszal „Felsővárosi csendélet” címen megírta a „Z. és V.”-ben, hogy a felsővárosban egy éjjelen egy kissé nagyon hangos éjjelizene volt. A közleményben három katonatiszt magára nézve sértőt látott. Miért is provokálták Kanyót. A megtörtént kardpárbajban Kanyó a balarcán, míg ellenfele jobb alkarján sértült meg. — Ebben az ügyben tegnap délelőtt 9 órakor tartották a végtárgyalást. A törvényszék a következőleg alakult meg. Elnök: Gózdnu Elek, kir. törvényszéki elnök, szavazó bírák: dr. Orkányi Ede és Szedressy Ödön, kir. törvényszéki bírák. Jegyző: Okolchényi Lajos, kir. törvényszéki jegyző. A vádhatóságot Mayer Károly, kir. altárgyész képviselte. Az idézett tanúk közül csak Karácson Gyula, kir. törvényszéki jegyző és Szalay Frigyes vármegyei alszámvevő jelentek meg. Mindazonáltal a közbíró indítványára a tanács elhatározta, hogy a végtárgyalást megtartják. Először is Kanyó Jenőt hallgatta ki a törvényszék. Ki is előadta a dolog mikénti lefolyását. Utána Karácson Gyula, majd Szalay Frigyes tanúk kihallgatása következett, kiket vallomásukra nézve megbiteltettek. A vádbeszéd és vádlott rövid védelme után kihirdették az ítéletet, mely szerint a törvényszék Kanyó Jenőt párvialdal vétsége miatt 8 napú államfogházra ítélte. Az ítéletben vádlott Kanyó Jenő és a kir. ügyész egyaránt megnyugodtak, minélfogva az rögtön jogerőre emelkedett.

Az aradi tizenhárom Vettük a következő előfizetési felhívást: Október hatodikán lesz félszázados évfordulója annak a gyászos eseménynek, hogy a magyar honvéd sereg diszeit, a hazaszeretést és az önfeláldozás legfényesebb példaképeit, Aradon a zsarokni önkény kivégeztette. Erre a szomorú évfordulóra megírtam a tizenhárom dicső vértanu és a gyászos októberi nap történetét. Összegyűjtöttem minden adatot, a mi e dicső férfiak életére vonatkozik és könyvalakban „Az aradi tizenhárom” címen a magyar közönség számára kiadom. Könyvemre, melyhez Aczél Henrik Emil jeles festőművész rajzolt díszes címlapot, ezennel előfizetést nyitok. Előfizetési ára fűtve 1 forint, köve 1 frt 50 kr, vidékre küldve 20 kr-tal több. Az előfizetési pénzeket, miután a könyv október első napjaiban jelenik meg, lehetőleg minél előbb, legkésőbb azonban szeptember 25-ig kérem címre (Hamvay Ödön Budapest, V., Harminec-utca 4. sz., I. emelet, Híresarnok szerkesztősége) küldeni.

Mi az élet? Egy angol statisztikus, mr P. Everett kiszámította, hogy mivel telik el egy hetven éves ember élete. A 70 évből átlalzik az ember 24 évet, 9 hónapot és 2 hetet; dolgozik 11 évet és 8 hónapot, ugyanannyit szórakozik; lustálkodik 1 évet, 5 hónapot és 2 hetet; járkál 5 évig és 10 hónapig; a táplálkozásra ugyanannyi időt fordít; az öltözködésre 2 évet és 11 hónapot; fecsélg 1 évet, 5 hónapot és 2 hetet; gondolkodik körülbelül ugyanennyi ideig; különböző dolgokra fordít 1 évet és 5 hónapot, s élvezetekre elveszteget (?) 1 évet és 5 hónapot, — Everett szerint egy perccel se többet, se kevesebbet!

Csaló gépügynök. Ugy látszik az utolsó évtizedben csalásra leginkább alkalmas eszköz a gép. Napról-napra olvashatjuk, hogy egyik-másik laikus egy gépügynök csalásának lett az áldozata. Apatinban is miközött egy ilyen ügynek. Perli Benő budapesti gépraktáreg megbízottja — előzetes kérdésközlés után — beállított Nebl Erzsébethez azzal, hogy tudomása szerint van egy nagy lánya, akinek varrógépre van szüksége. Midőn az asszony hiába mondogatta, hogy leányának nincs szüksége olyanra, az ügynök zsebéből elővett egy darab papírot és rábírta az asszonyt, hogy írja alá a nevét, mert árjegyzéket akar küldeni, viszont az ügynök is adott az asszonynak egy levelező-lapot, melyre a megrendelés módjára rá volt írva. Eszerint az asszony vett egy gépet 50 frtért, amelyet részletekben lefizethet és csak 10 frtot fizet, ha a gép utánvétellel megérkezik. Mikor a dolog így rendben volt, távozott az ügynök. Az asszony azonban később, midőn elolvasta a levelet és megtudta, hogy mit ír alá, a szolgabírószobához szietett, melynek főnöke az ügy vezetésével Hann Vilmos rendőrfelügyelőt bízta meg, ki nemokára az ügynököt megtalálta és az aláírt iratotkát elvette. Ezalatt egy másik asszony is jött, kit szintén ugyanez az ügynök becsapott. Az ügynök még aznap elhagyta Apatint. A vizsgálat folyik.

Halálos fejbeverés. Véres eset színhelye volt Szabadka tegnapi délután. Boszúból pillanatnyi felhevülés folytán saját ivótársát ütötte agyon egy borbélymester. Az esetről a következő tudósításunk számol be: Benedek Márton napszámos és Vojnits Tunits Pál borbély együtt ittak egy darabig tegnapi délután, mindketten egy kissé illuminált állapotban voltak már, a mikor Vojnits Tunits Pál azt mondta társának, hogy fizessen neki pálinkát. Benedek Márton erre szó nélkül nyakonverte és otthagya ivótársát, ez pedig utána ment, de akkor már nem bírta feltalálni, de tudta, hogy visszajön, egy fal mögé bujt és bevárta. Benedek Márton csakugyan visszajött s a mint mellette elhaladt, a lesben álló úgy vágta fejbe egy ólmos végű bottal Benedeket, hogy koponyája megpedt, birtelen elborította a vér, összeesett. A lárma a koresmában tartózkodók kifutottak s a sötétben egy alakot láttak heverni a földön nagy vértócsában s az alakban Benedekre ismertek. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget és a mentőket, a kik azonnal megjelentek a helyszínen és a szerencsétlen áldozatot a kórházba vitték, a ki hosszú kínhalás után reggeli 3 órakor meghalt. Ezalatt a rendőrség kézrekerítette a tettest, a kit nyomban letartóztatott és a kihallgatás során azt vallotta, hogy neki korántsem volt eszébe halálos sebet ejteni Benedeken, csupán megfélemlíteni akarta azért, mert nyakonütötte. A szerencsétlen áldozatot felesége és négy tagból álló családja gyászolja.

A „Vasárnapi Ujság” szeptember 3-iki száma 31 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A kassai új színház” (képpel). — „Karlsbadból.” — Kétemény Fejes Istvántól — Regénytár: „Hires szerelmek: Bothwell és Stuart Mária.” — Történelmi rajz (arcképekkel). — „A hadi fogoly.” — Elbeszélés. Irta Polevoi N. P. Oroszból fordította Ambrózius Dezső (képekkel). — „Följegyzéseim honvédeletemből.” — Beniczky Alajos 1848—49-iki honvédszázados emlékiratai. — „Az iparművészeti iskola” (10 képpel az orsz. m. kir. iparművészeti iskolából). Györgyi Kálmántól. — Az ideai parlamentaris konferencia Krisztiániában (képekkel). — „Arany-ünnepély Nagy-Szalontán” (képekkel). — „Gyulai Pál beszéde a nagy-szalontai Arany-ünnepélyen.” — „A szegedi országos kiállítás” (képekkel). Kisteleki Edétől. — „Paulus Diaconus.” — „Franciaország középfafrikai birtokairól” (képekkel). — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendezeti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedrétre 2 frt a „Politikai Újdonságokkal” együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 krajcár.

Mohács története. Vettük a következő előfizetési felhívást: Mohács város képviselőtestülete 1898. évi január hó 1-től évkönyvvezetést rendszeresített s a midőn engem évkönyvvezetővé megválasztott, a szabályrendelet alapján megbízott egyidejűleg azzal is, hogy a város eddigi rövid történetét írjam meg és az évkönyvbe vezessem be. Szerencsés voltam oly segítséget találni és oly forrásokra akadni, hogy sikerült Mohács városának egész kerekded — bár rövid — történetét összeállítanom, a történelmileg kipuhatolható legrégebb kortól a mai napig. Városunk lakossága köréből sokan fejezték ki előttem amaz óhajukat, hogy a munkát szeretnék olvasni és bizattak, hogy azt sajtó alá rendezzem. S mivel e munka mindenkire, de legkivált városunk minden lakójára nézve valóban feleltébb érdekes és tanulságos anyagot tartalmaz; s mivel másrészt meg vagyok győződve, hogy „nemzeti nagylelkűnk nagy temetőjé”-nek előtörténete az egész művelt nagyközönséget is érdekelni fogja; tehát elhatároztam, hogy munkámat könyv alakjában kiadom, ha legalább annyi megrendelést kapok, a miből a munka előállítás és szállítási költségei kikerülnek. A munka „Mohács története” címmel jelenik meg, 12—14 nyomott ivre (200—230 oldal) terjed és 3 részre oszlik, ugymint: I. korszak: A legrégebb kortól 1526-ig, vagyis a mohácsi vészig; II. korszak: 1526—1686-ig, tehát a török uralom korszaka. III. korszak: 1686—1897-ig, vagyis a törökök kiűzetésétől napjainkig. Ára 1 frt 50 kr, melyért a könyvet minden előfizetőnek postadíjmentesen fogom megküldeni. Hogy a nyomtatandó példányok száma iránt s illetve arra nézve, vajjon egyáltalában kiadhatom-e a munkát anyagi áldozat nélkül, — tájékozva legyek, egész tisztelettel kérem a m. t. előfizetőket, hogy megrendeléseiket akár az előfizetési felhívás utján, akár egyszerű levelezőlapon nevemre címelve mielőbb megtenni sziveskedjenek. Mohácsban, 1899. évi augusztus 25. Fölker József városi pénztáros, Mohács hivatalos évkönyvvezetője.

CSARNOK.

AMERIKAI GYEREKEK.

Irta: Szabenyi Szekulesz.

(Vége.)

Délután 3 órakor már vége van az iskolának. (Egykor kezdődik.) Ilyenkor a gyerekek hazamennek s

uzsonna után le az utcára. Télen kétféle szórakozást találnak. Az egyik hólabdadobálás s ezt fölötté kedvelik, már azért is, mert rendőrségre tiltva van, a másik a tűzjelés. Ez egy kissé furcsán hangzik az európai embernek, de New-York utcáin egy csöppet sem feltűnő, ha az egész utca aszfaltján langtenger lobog. Ha megkérdeznék egy yankeet, hogy mért van ez? azt felelné: „Fáznak a gyerekek, had melegedjenek”. Minden tíz lépésnyire egy banda gyerek rakja a fát, a papírosat a tűzre, majd mikor magasan lobog, elkiáltja magát az egyik nyugtalan vért yankee: „Játszunk tűzgrálocskát!” Erre helyeslő moraj a válasz, majd husz lépésnyire eltávoznak, hogy neki szaladhasanak s borzasztó vakmerőséggel rohannak ugrándozva keresztül a magasan szökellő lángoszlopokon. Egyik leveri a másiktól a tűzszikrákat. Sokszor láttam ezt a vad indiánokhoz való játékot, de valamelyiket meggyuladni még soha. „Csalányba nem üt a menyök.” Mikor aztán jön a rendőr, akkor tovább állanak.

A szülteitől nem igen fél a gyerek. De az nem csoda egy olyan országban, a hol nem szabad őket verni. Ezt nem kell a szó legszorosabb értelmébe venni, mert egy-egy pofon biz elég gyakran megessik, de olyannyira ütni, verni a gyereket, mint némelyhol itt nálunk volt alkalmam látni, odakünn nem tapasztaltam. Egy amerikai ember megborzadna, ha látna a mi tanítóinkat vastag nádpálcával kezükben, melyből ugyancsak gyakran kijár a kissé butább vagy rakoncátlanabb gyerekeknek. Amerikában nem ismerik az iskolai verést. Az a kevés szigor, amely fennáll náluk, morális alapon nyugszik. A tanár a fiuk előtt az ő növtalálai igyekszik magának respektust szerezni s legtöbbszörre visszaél a tisztelettel, melylyel amerikai a nőnek adozik. Nagybárra ezt a hatalmát használja fel a szigor fenntartására. Az iskolában nem az angol pedagógia rendszert követik, hanem egy különálló módszerük van, úgy a tanítási, mint a nevelési rendszerét, a melynek az alapeszméje a respublica. Ebből a politikai eszméből kiindulva nevelik a gyereket s már szegyekekorában oltják bele azt, a bátartalan hazaszeretést, melyet még a sok ország közül — melyeket bebolyongtam — sehol sem láttam.

A vallást, mint iskolai tantárgyat nem ismerik, de külön vallástani iskolák vannak felállítva, (Sunday-school), melyben vasárnaponként hittani előadásokat tartanak. E helyett azonban az iskolában naponta egy előadást — néha egy órát — szentelnek hazafias dolgok előadására. Ugy történik, hogy pár száz gyerek megy egy nagy terembe, hol zongora kíséret mellett hazafias dalokat énekelnek, szavalnak, beszédekert tartanak, hol némelyik tanár, hol meg egyik-másik fiú. Szóval mondatom, hogy e fiuk közt is, sőt a lányok közt is e patriotismus oly lélekemelően nagyszerű mérvben van elterjedve, hogy irigylésre méltó Amerika ebben a tekintetben. Leginkább észrevehető ez a választások alkalmával. Ilyenkor a legmeggröztöttebb kortések a gyerekek. Kilencvenhatban, a legutóbbi választás alkalmával New-Yorkban voltam. Mac Kinley volt a republikánusok jelöltje, Bryan a demokratáké. Az előbbieket, Mac Kinley arcképevel ellátott jelvényt hordtak a gomblyukban, az utóbbiak pedig Bryan képmását hordtak egy gomb-féle jelvényen. Es noha Bryanista voltam, még se tűztem fel a gombot, mert gyakran meggyűlt a bajom a gyerekekkel, ha fel volt tűzve. Ugyanis egy banda beszélgült a egész környéket s ha egy másik gyereket láttak a kinek nem az a jelvénye volt, a mit ő hordtak, azt alaposan elagyabugyálták. Legokosabb dolog, ilyenkor mindennemű jelvényt félreahygni, mert az ember sohasé tudja, mily párti bandával jó kolliszióba. Többször azonban, hogy ily eseteket kikérüljenek, mind a két jelvényt viseltek — egyiket az egyik, másikat a másik gomblyukban — ha egy Bryan párti csapattal jöttek össze, hamarjában leszakították a Mac Kinley féle gombot és megfordítva. Így mégis eleget tettek hazafiai kötelességüknek. Az iskolában meg járta a fogadás. Mind a két párt meg volt győződve a saját sikerének biztosságáról.

Ismerem két vetélytársat — kik egy leányt szerettek — s kik közül az egyik megcsökönyösödött republicanus, a másik meg szinte meggyőzhetlen demokrata volt. Ez a két vetélytárs abban fogadott, hogy ha Mac Kinley lesz megválasztva, akkor a demokrata bagyja el az egyesült államokat s ha Bryan lesz megválasztva, akkor a republikánusnak kell külföldre menni négy évre (míg az elnök uralma tart). Így tisztességes módon, minden párbaj s öngyilkosság nélkül tette el a republikánus fiatal ember az ő alkalmatlan vetélytársát alá alul. Az amerikai választások több ily fajta esetre nyújtanak alkalmat az excentrikus hazafiaknak.

Mintha most is látnám azt a nagy iskolai disztermet, hova reggelként bevonul a diákság, élénkel egy hosszú fohászt, kérve a hadak hatalmas istenét, adna győzelmet a köztársaság katonáinak az indiánokkal viselt folytonos irtó hadjáratokban s hogy adjon erőt és egészséget Amerika apró polgárainak, hogy ha ők majd arra lesznek hivatva, hogy elfoglalják a kidolet helyeit, azokhoz méltóan tölthessék be, kik elestek a szabadság zászlai alatt. Aztán felzendül a dicső himnusz, melynek refrainje még most is a fülemben zúg:

„My laud of the free,
And home of the brave.”

NYILTTÉR. *)

Ügyvédi iroda megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Zomborban, Bajai-ut 432. sz. a ügyvédi irodámat megnyitottam.

Zombor, 1899. szeptember hó.

Tisztelettel

dr. Bikár Voin,

köz- és váltó-ügyvéd.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

*	Nemes-militicsi gyógyfürdő.	*
Nemes-militicsi gyógyfürdő.	<p>A község tulajdonát képező fürdő szeptember hó 15-ig a nagyközönség rendelkezésére áll.</p> <p>Kitünő gyógyhatású tóviz.</p> <p>Kényelmes fürdőház és gondozott park, vendéglő, olcsó lakások, kellemes nyári üdülőhely.</p> <p>Vasuti állomás. Minden vasár- és ünnepnap Zomborból délután 1 óra 4 perckor különvonat.</p> <p>Hetenként többször zene.</p> <p>Fürdőorvos: Dr. KONRÁD SÁNDOR.</p> <p>Kitűnő étellekről és italokról Vranits Mladen bérli gondoskodik.</p> <p>Bővebb felvilágosítással és prospectussal Karagits István fürdő főfelügyelő szolgál. *—15</p>	Nemes-militicsi gyógyfürdő.
*	Nemes-militicsi gyógyfürdő.	*

1507. szám. 1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1899. évi V. 1197/9. számú végzése következtében Weisz Gyula javára Schaffer Helén ellen 81 frt 63 kr és járulékaik erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 315 frtra becsült ingóságok u. m.: 1 Graner-féle járgány, fa- és üvegtermékek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság V. 1197/9. 1899. számú végzése folytán 81 frt 63 kr tőkekövetelés, és eddig összesen 16 forint 69 krban bírósággal már megállapított költségek erejéig Sztanisics a helyszínen leendő eszközökre 1899. évi szeptember hó 22-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi szeptember hó 5-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.
80996. sz. I—1899.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírt kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a kulai kir. adóhivatali épületen eszközözendő tatarozási munkálatok a nagym. m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1898. évi 84140. sz. rendeletével 175 frt 24 kr költség erejéig engedélyeztetvén, a munkálatok elkészítése céljából Kulára, a kir. adóhivatal helyiségébe, **folyo hó 15-én d. e. 10 órára** versenytárgyalás hirdettetik.

Felhivatnak vállalkozók, hogy írásbeli zárt ajánlataikat a 175 frt költségösszeg 10%-ának készpénzben lefizetése mellett f. hó 15-ike d. e. 10 óráig a kulai kir. adóhivatal főnökének, Popovits István kir. adóárnyoknak kezébe adják át, annyival is inkább ez ideig, mert későbbi ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Az ajánlatban nyilatkozni kell arról, hogy vállalkozó az általános és részletes építési feltételeket ismeri s annak magát aláveti.

Határozottan kell kifejezni az ajánlatban, hogy vállalkozó a munkálatokat, melyek f. évi október hó 31-re okvetlenül teljesítendő, hány százalék leengedése mellett kívánja átvállalni.

Az összes feltételek a költségeloirányzat és munkálati tervvel együtt a kulai kir. adóhivatal főnökénél megtekinthetők.

Zombor, 1899. évi szeptember hó 4-én.

S Z Ű T S,
p. ü. igazgató h.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

polgári és egyenruha szabó-üzletemet,

mely eddig bajai-ut 11. szám alatt az árucarnok mellett volt, a mai napon **Belváros, bajai-utca 20. szám alá** (a gör. kel. templom mellett) helyeztem át.

Főtörökvésem oda fog irányulni, tisztelt megrendelőim, úgy mint eddig, ezentul is a legjobban, legpontosabban és legjutányosabban ki-elégíteni.

A legelegánsabb és izléses egyenruhákra, melyek üzletemben készülnek, a nagyérdemű tisztikarnak figyelmét felhívni bátorodom.

Egyéves önkénteseknek teljes felszereléssel a legolcsóbban szolgálhatok.

A n. é. közönség megrendeléseit kérve, maradok tisztelettel

Knipl János,
polgári és egyenruha szabó.

2—1

Kiadó lakás.

A szöntai uton a 182. és 183. számú két házban 3 lakás: és pedig egy 3 szobából álló és két 2 szobából álló lakás **folyo évi november hó 1-től** kiadó.

3—3 **Özv. Kukula Antalné.**

2929. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Az apatini szolgabírói adó-végrehajtói állást elnyerni óhajtokat felhívom, miszerint ez állás elnyerése iránti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi szeptember hó 10-ig** nyujtsák be.

Apatin, 1899. évi augusztus hó 28-án.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

2—2

Keil-féle padló-fénymáz,

Keil-féle fehér mosdóasztal-fénymáz 45 kr.

Keil-féle parkett-fénymáz 45 kr.

Keil-féle aranykeret-lakk 20 kr.

8—4

Kizárólag kapható:

ifj. Heindlhofer Róbert
kereskedésében, ZOMBORBAN.

6737. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Karavukova községben ujonnan rendszeresített, előleges havi részletekben kifizetendő évi 360 frt javadalmazással összekötött irnoki állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják felhívom, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket **folyo évi szeptember hó 15-éig** hivatalomnál nyujtsák be, mert a később érkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Kelt Hódcsághon, 1899. évi augusztus hó 30-án.

LICHTNECKERT,
szolgabíró.

3—2

GYAKORNOK FELVÉTELIK 365 forint évi fizetéssel községjegyzői irodában. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

3—3

3567. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

A zentai járáshoz tartozó Mohol községében lekötésénél folytán egy gyalogrendőri állás turesedésbe jött, ezen állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **1899. évi szeptember hó 12-ig** a zentai tekintetes főszolgabíróságnál annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Az állás havi utólagos részletben felvehető évi 240 forint készpénzfizetéssel és 30 forint évi ruhaatlányval van egybekötve.

Mohol, 1899. évi augusztus hó 30-án.

Mikosevits Antal, **Erdélyi Fülöp,**
jegyző. **biró.**

4973. sz. kig. 1899.

Pályázat.

Bodrogh-Monostorszegh községben megüresedett 360 frt évi fizetéssel egybekötött irnok-végrehajtói állásra pályázatot nyitok. Ez állást elnyerni óhajtok, szabályszerűen felszerelt kérvényüket **f. évi szeptember hó 14-ik** napjáig nyujtsák hozzám be.

Apatin, 1899. augusztus 28.

Baky Elek,
szolgabíró.

2—2

5094. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járáshoz tartozó O Szivac községénél elhalálozás folytán megüresedett évi 360 frt fizetéssel javadalmazott községi kézbesítői állásra ezennel pályázat hirdettetik s felhivatnak az állást elnyerni óhajtok, hogy minősítésüket és eddigi működésüket igazoló kérvényeiket hozzám **folyo évi október hó 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beadottakat figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1899. augusztus 30.

Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

3—2

7446. sz. kig. 1899.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

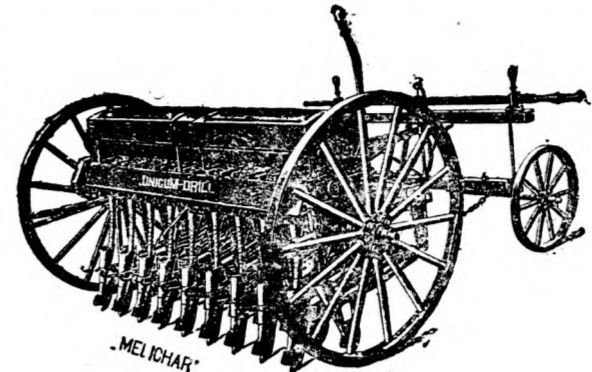
Vajszka-Bogyán körjegyzőségénél üresedésbe jött s előleges havi részletekben fizetendő évi 360 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki s egyben végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, felhívom, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket **folyo évi szeptember hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Szláv nyelv tudása megkivántatik.
Kelt Hódcsághon, 1899. évi augusztus hó 30-án.

SZEMZŐ KÁROLY,
főszolgabíró.

3—2

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség becses tudomására hozni, miszerint a **Melichar-féle** szabadalmazott és a kontinensen legjobbnak elismert és legerőteljesebb

Unicum Drill sorvetőgépek

kizárólagos képviselőtét Bács-Bodrogh megye területére elnyertem és ezekből úgy **bajai,** valamint **bács-kulai, titeli és ó-becsei** üzleteimben állandóan nagyobb raktártartva, lehetővé tevé ezzel az azonnali legmondosabb kiszolgálást.

Az **Unicum sorvetőgépek** előnyei más vetőgépek felett ma már annyira ismertek, hogy azokat külön kiemelni szükségtelen, ugyanazért is azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok az igen tisztelt gazdaközönséghez, sziveskedjék becses rendelményeivel engem bizalommal felkeresni és én előre is biztosítom a legmondosabb kiszolgálásról.

Arjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

SZŰCS ÖDÖN

*—23 mezőgazdasági gépgyára **Baján.**

Árlejtési hirdetmény.

Császka György kalocsai érsek ur önmagáért méltósága megbízásából ezennel közhírré teszem, hogy **Bácsmege Rém községben** építendő templom, plébánialak, melléképület és kerítések munkálatainak biztosítására **folyo évi szeptember hó 25-én** saját irodámban reggeli 9 órára nyilvános szó- és írásbeli árlejtést tartok.

Az árlejtés alá jövő munkák összesen 38,346 frt 90 kr-ra vannak előirányozva, az összes anyagok fuvarozását Rém község lakosai fogván teljesíteni.

Az árlejtésen részt vehet minden magyar állampolgár, a ki magát a feltételeknek alá veti és 3850 frt bánatpénzt tesz le. Írásbeli ajánlatok benyújtására szeptember hó 25-ik napjának 9 óráját tűzöm ki.

A szóbeli verseny befejezése után fognak csak az írásbeli ajánlatok fölbonthatni.

Az árlejtés eredményeképpen azonnal ki fogom hirdetni, hogy a versenyzők közül kiket fogok önmagáért méltóságának vállalkozóul javaslatba hozni. A többiek bánatpénzeiket azonnal vissza fogják vehetni.

Az építés befejezésének határideje 1901. évi szeptember elsejére van kitűzve.

A terveket, a költségvetéseket és a feltételeket bárki is megtekintheti irodámban.

Kalocsa, 1899. augusztus 31.

Kikindai Aladár,
érsekuraldalmi mérnök.

3—1

2098. sz.
kig. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírt község előjárósága részéről közhírré tetetik, miszerint Sztanisics község képviselőtestületének 26. ex. közgy. 1898. számú határozata folytán egy tanterem építésének biztosítása céljából **folyo évi szeptember hó 19-én délelőtt 9 órakor** Sztanisics községében nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyre a vállalkozók ezennel meghívottak.

Árlejtésni kívánók tartoznak a 2238 frt 41 krban megállapított előirányzati összeg, mint kiküldési árnak megfelelő 10% díját az árlejtés megkezdése előtt bánatpénzül letenni.

A törvényhatóságilag jóváhagyott terv és költségvetés, úgy egyéb feltételek az árlejtés napjáig a község jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sztanisics, 1899. augusztus 26.

Az előjáróság.

3—2